

ЕПИСКОПСКА РЕЗИДЕНЦИЈА У ПРИЗРЕНУ



1. Општи подаци о културном добру

Културно добро	Споменик културе - XIX век
Категоризација	Споменик културе од значаја
Место/Општина	Призрен, општина Призрен
Власник:	Српска Православна Црква

2. Опис културног добра

Епископска резиденција (владичански двор) налази се у старом историјском језгру Призрена. Духовни православни центар у Призрену састоји се од више грађевина: саборне цркве Св. Ђорђа, цркве Св. Ђорђа (Руновића) и административно-станбене зграде српске православне црквене општине Призрен, који чине јединствену архитектонско-урбанистичку целину, уткану у старо урбано ткиво дела насеља Подкаљаја, кога су традиционално насељавали Срби.

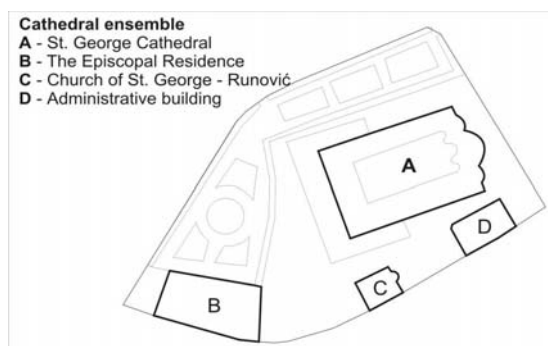
Седиште Призренског епископа, од 1346. године митрополита, бива по претварању Богородице Љевишке у џамију, средином XVIII века, пребачено у обновљену цркву Св. Николе Рајкова заједно са домом митрополита. Пре премештања седишта Митрополије, касније Епископије из старе у нову зграду у њој је било седиште руског конзулата од 1866. до 1915. године а по његовом затварању то постаје простор Епископије. По писању П. Костића, тадашњи руски конзул И.А. Јастребов је са балкона конзулата „... у црквеној згради, где је сада епископија..., посматрао изградњу Саборне цркве Св. Ђорђа 1873. године. У време устанка у Херцеговини 1875. године због помагања устаника и пружања подршке руски конзулат бива затворен до 1879. године.

Зграду старе Призренске митрополије са владичанском капелом, лоцирану педесетак метара југоисточно од Богородице Љевишке, у дворишту једне турске куће, затекао је руски конзул И.А. Јастребов, средином XIX века, у рушевинама са још увек видљивим очуваним сводовима као и остатке кубета митрополитове капеле над којом су Турци од дасака и греда подигли Сахат-кулу са звоником. Зграда руског конзулата је касније служила за потребе седишта Призренске епархије, столице Рашко-призренске епископије, када је због неподесних функци-

оналних решења и дотрајалости порушена 1980. године и на њеним темељима изграђена нова зграда Епископије.

Стара зграда Епископије била је већег двоетажног габарита неправилног облика, условљеног двама улицама са одликама јавног и репрезентативног карактера.

Нова зграда Рашко-Призренске епархије-владичански двор, постојала је до 2004. године без обзира на чињеницу да се у њој 1999. године смешта штаб немачког КФОР-а док марта 2004. године није запаљена, демолирана и потпуно уништена а седиште Рашко-Призренске епархије пребачено у манастир Грачаницу.



ситуација



1999. год.



2004. год.



2008. год.

3. Програми и пројекти обнове

Пројектом обнове предвиђени су радови на обнови, санацији и реконструкцији зграде епископске резиденције – владичанског двора.

Обнова грађевине заснива се на следећим конзерваторским начелима:

- очувању историјских, архитектонских, урбанистичких и амбијенталних вредности грађевина,
- очувању аутентичности архитектонских облика, конструкција и материјала,
- примени нових грађевинских материјала и конструкција,
- унапређењу и побољшању услова живота,

3. 1. Предходна истраживања

- Регионални програм за културну и природну баштину југоисточне Европе - Пројекат заједничке обнове и истраживања архитектонске и археолошке баштине

"Епископска резиденција - Извештај о прелиминарној техничкој процени стања верских грађевина / ансамбала и културних локалитета"

- *"Студија изводљивости – 'Епископскопска резиденција'"*

3.2. Пројектна и тендерска документација:

Покрајински завод за заштиту споменика културе – Приштина / Лепосавић
"JACOBS" – Лондон

3.3. Извођач радова:

- **интервентне мере заштите (2005)**
" SADIKU " - Сува Река
- **обнова грађевине - према програму ЕАР (2007/2008.)**
" HIDROTERM" - Сува Река

3.4. Уговорени радови:

- **прва фаза обнове (2007)**
Висина уговорених и изведених радова:
(програм интервентни радови – Св. Ђорђе) 40.058 €

3.5. Надзорни орган:

- **интервентни радови (2005)**
дипл.инж.арх. Јовица Лукић
дипл.инж.арх. Фатон Пруфи

3.6. Супервизори:

- **интервентни радови (2005)**
дипл.инж.арх. Зоран Гарић
дипл.инж.арх. Милан Цатић
дипл.инж.арх. Осман Гојани

3.7. Време извођења радова:

- **интервентни радови (2005)**
септембар - децембар 2005.
- **обнове грађевине (2007/2008)**
мај 2007. – мај 2008.

4. Опис изведених радова:

4.1. интервентни радови (2005)

- чишћење таванске плоче од шута, сагорелог малтера, остатака сагорелих делова дрвене конструкције и црепа,
- покривање таванске плоче ПВЦ фолијом,,
- затварање свиг отвора на фасади иверицом,
- одвоз шута на градску депонију,

4.2. Програм обнове зграде епархијске резиденције Европске агенције за реконструкцију (2007.-2008.)

Предходни радови

- рушење оштећених делова конструкције,
- обијање сагорелог малтера са унутрашњих зидова и фасаде,
- одвоз шута на депонију,

Конструкција

- санација и реконструкција постојећих конструктивних зидова,
- зидање зидова и зидних преграда,

- израда армирано бетонске таванске конструкције,
- израда армирано бетонског степеништа,
- израда дрвене кровне конструкције,
- покривање крова фалцованим црепом,

Ентеријер

- малтерисање, глетовање и моловање зидова и плафона просторија у подруму, на приземљу,спрату и поткровљу,
- уградња грађевинске столарије (прозори и врата),
- израда подне конструкције и подне облоге (керамика,паркет),

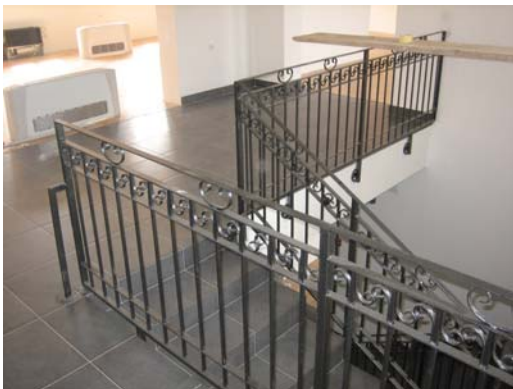
Екстеријер

- малтерисање и моловање фасде,
- уградња хоризонталних и вертикалних олука,
- уградња оградне степеништа и балкона,
- уређење простора иза зграде и реконструкција оградног зида,

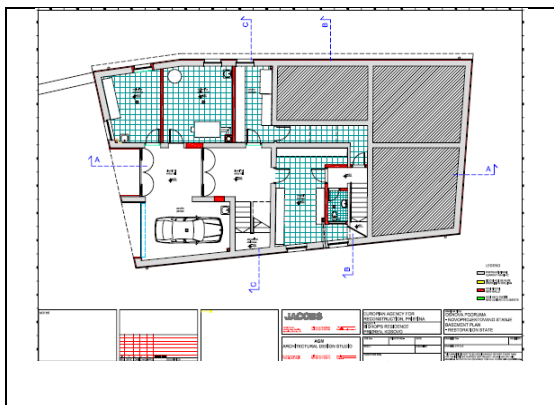
Инсталације

- израда инсталација водовода и канализације,
- уградња санитарија,
- израда електроинсталација и громобранских инсталација,
- израда система противпожарне заштите,
- израда система хлађења и вентилације,
- израда система видео надзора,
- израда система аутоматског управљања

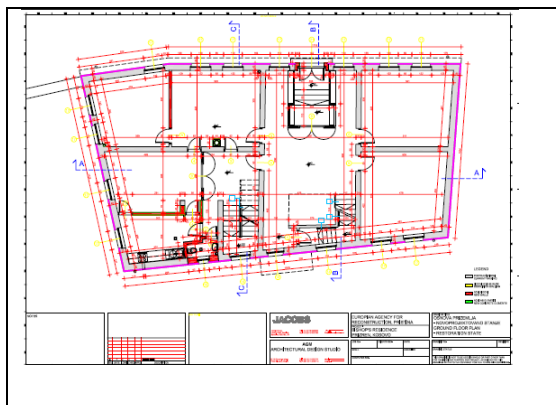




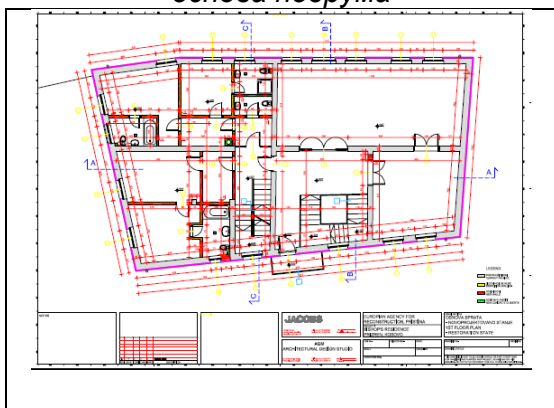
Пројекат обнове зграде Епархијске резиденције у Призрену – 2008



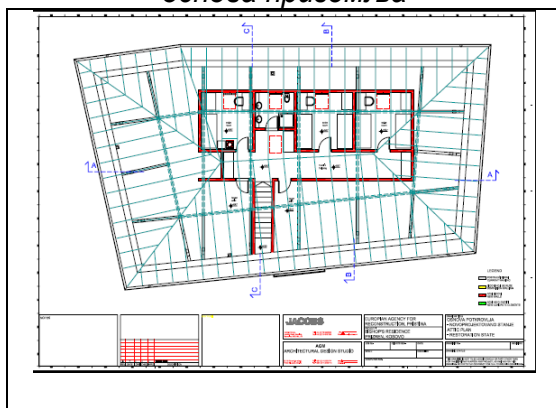
основа подрума



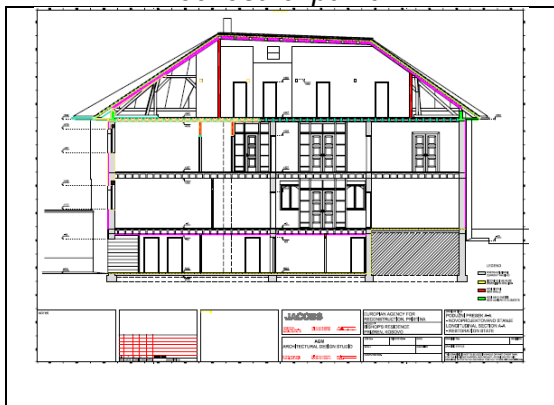
основа приземља



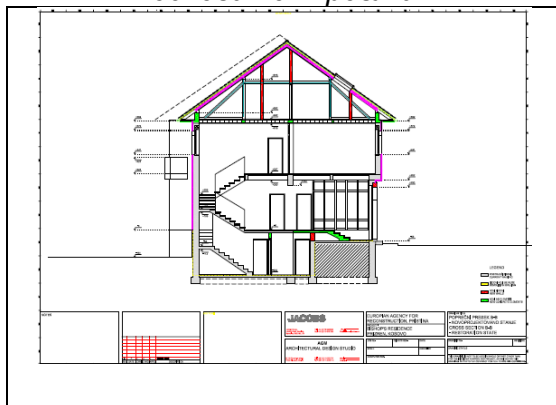
основа спрата



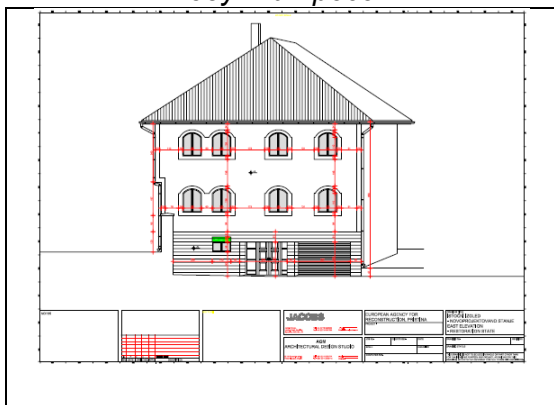
основа поткровља



подужни пресек



пресек пресек



северна фасада



ситуација